

Gorenjec.

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrta leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo se nahaja v g. Floriana hiši nasproti mestne hranilnice. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice.

Gospodom državnim poslancem!

Nobena moderna naprava ni povzročila toliko krika, boja in strasti kakor šola. Vsaka politična stranka jo izkuša pridobiti za svoje namene, dobro vedoč, čegar je šola, tega je bodočnost. Nasprotniki ji očitajo, da je predraga, da dežele ne morejo več zmagovati troškov i. t. d. Res je, šola stane denarja, veliko denarja; a če pomislimo, kolika dobrota za ljudsko izomiko in blaginjo naroda je dobro urejena šola, se prepričamo, da donasha ta kapital visoke obresti. Da je nova šola v kljub vsestranskemu spletkarjenju in napadanju dosegla velik uspeh, tega ne more zanika'i niti njen najhujši nasprotnik.

Vsaka naprava, bodisi posvetnega ali duhovskega izvora, se je podražila tekom časa, ne da bi si ji vedno očital denar, ki se potroši za njo, četudi služi morda v pokončevanje ljudi; le za šolo, za tako važen kulturni zavod je vsak vinar preveč. Res nekatere dežele, med temi tudi Kranjska, komaj zmagujejo šolske potrebščine, ali da bi jih zmanjšali, na to niti misliti ni, kajti če bi se zgodilo to, bil bi jasen dokaz, da samo ne napredujemo, ampak nazadujemo, s čemer bi bili deležni očitnega ropà na ljudski izomiki.

Take in enake okolščine so dovedle druge naprednejše države, da so ali prevzele vse šolske potrebščine v svojo oskrb, na pr. Francoska, ali pa jih podpirajo z izdatnim državnim doneskom, na pr. Pruska. Naša država pa ima nasproti ljudski šoli dobro zaprte državne blagajne — tisto malenkost, ki jo dá okrajnim šolskim nadzornikom, niti omeniti ni vredno — dočim ima na razpolago milijone in milijone za nove topove, ne pomislivši, da se vrednost armade ceni po njeni inteligentnosti.

Poglejmo, kakšne pravice si prilastuje država do ljudske šole. Tu je baš nasprotno. Ona ne plača nič, imeti pa hoče vse. Imamo namreč c. kr. okrajni šolski svet, c. kr. deželni šolski svet, c. kr. naučno ministrstvo. Vse oblasti, ki odločujejo o usodi šole, so cesarsko kraljeve.

Edini krajni šolski svet ni, a še o tem pravijo, da je odveč. Dežela, ki mora pokriti vse šolske potrebščine, ima pravico voliti cela dva zastopnika v deželni, odnosno okrajni šolski svet. Država ima torej v vseh mero-dajnih šolskih oblastih pretežno večino, ne da bi ji bilo treba v to kaj žrtvovati.

Čudna logika! Tisti, ki ne dá ničesar, ukazuje, a oni, ki vse vzdržuje, hlapčuje. Mi pa pravimo: Država, ti imaš glavno besedo pri šolstvu, v tvojem interesu je, da napreduje ljudstvo, kajti nazadovanje, četudi le v posameznih deželah, oškoduje moč cele države kot celote posameznih delov. Tvoja dolžnost je torej, da pomagáš gmotno slabejim deželam s preostanki bogatejših vsaj takrat, kadar je treba odrajtati krvni davek; tudi ne poprašuješ po njenem gmotnem stanju. Če imaš dovolj milijonov za nabavo različnega ljudi morečega orožja, potem je tvoja sveta dolžnost, da krepko podpiraš kulturne naprave svojih podložnikov.

Na Vas, gospodje državni poslanci, brez razlike strank, apelujemo, da pri prihodnjem državnozbornem zasedanju v tem smislu krepko zastavite svojo besedo. Priložnosti boste imeli dovolj. Razna avstrijska učiteljska društva so vložila na državni zbor prošnje za zvišanje svojih plač. Če pomislimo, da so državni slugi, stražniki, financarji orožniki i. t. d. bolje plačani kakor učitelji, vzgojitelji naroda, želimo prav iskreno, da se jim ta želja tudi izpolni. V svoji prošnji so povdarjala, da ima država največ dobička od ljudskošolskega zakona, da je njena dolžnost, prispevati k šolskim troškom. Kot državni prispevek predlagala so tretjino vseh deželnih šolskih potrebščin.

Razni državni poslanci obljubili so že svojo pomoč, le slovenski poslanci še molčé, dasiravno bi posebno ti se morali prav krepko zavzeti za to vprašanje, ker s tem nalože velik del deželnih troškov državi, svojim učiteljem pa pomorejo do boljšega kruha. Na delo torej, gospodje poslanci, po Vaših delih Vas bomo sodili!

Posamezne številke veljajo 8 vinarjev.

V Kranju, dne 17. svečnâ.

Državni zbor se snide dne 22. t. m. Zborovanje bo trajalo štiri do pet tednov, potem pa bo vlada sklicala do Velike noči deželne zборе. Na dnevnem redu prihodnje seje državnega zbora bode — tako pišejo razni listi — obnovenje vojnega zakona za eno leto; zakon, ki dovoljuje vladi pomnožiti število vojaških novincev; delegacijske volitve in novo kvotno pogajanje. Treba bo zbornici tudi prvoga podpredsednika namesto dr. Piętaka, ki je postal minister za Galicijo. Za to volitev se bodo morale stranke najbrž šele dogovoriti, kar se gotovo — kakor po navadi ne bode tako naglo izvršilo.

Spravna pogajanja so se doslej sukala zgolj okrog zadev, glede katerih sploh ni dosti nasprotstev in je torej lahko bilo doseči soglasje, gotovo pa je, da bodo vsa pogajanja brezuspešna, kakor hitro pridejo na vrsto druga vprašanja.

Občinske volitve na Dunaju se bodo vršile meseca sušca. Župan Lueger nima dovolj upanja na zopetno izvolitev. Proti njemu in njegovi stranki bodo šli v boj združeni socijalni demokratje, naprednjaki in nemški narodnjaki.

Županom v Pragi je izvoljen Staročeh dr. Srb. Dobil je dva glasa več, kakor dosedanji župan dr. Podlipny, ki je dobil 41 glasov. Mladočehi so žvižgali novemu županu.

Poznanjski Poljaki so odslovljeni iz vseh državnih in deželnih služb. Cesar baje odobrava to počenjanje.

Vojna v Južni Afriki. Angleški general Buller je bil tretjokrat poražen. Deloma se mu je posrečilo, prekoračiti reko Tugelo, da prihiti na pomoč obleganemu mestu Ladysmithu. Ves čas svojega prodiranja je imel velike izgube. Dne 9. t. m. pa so Buri zažgali suho travo na hribih okoli reke Tugele ter pri svitu požara napadli Angleže. Buri so ustavili Angležem oklopni vlak, ki je peljal 2000 vojakov. — Angleži nikakor ne mislijo na kako premirje ter bodo še vedno iskali svoje sreče.

Dopisi.

Z Jame. Ker piše «Narodni gospodar» v prvi številki, na strani 2., o pridelovanju žita na velikih, srednjih in malih kmetijah, pripomniti moram kot izkušen

PODLISTEK.

Doktor Silvester.

Povest. Spisal Podkrnski.

V.

«O gospod doktor Silvester!» sliši se mogočni glas gospoda Kosovskega, ko vstopi doktor Silvester v njegovo hišo. «Ste vendar prišli! Suzana pridi semkaj!»

Na očetov klic prihiti iz vrta Suzana, zdravnikova hči in plaho pogleda očeta, na to pa Silvestra.

«Suzana! predstavljam ti gospoda odvetnika Silvestra, ki nas je nedavno razveselil s svojim prihodom.» Suzana je sramežljivo podala Silvestru roko in malo zardela.

Odšli so na to v sprejemno sobo.

«Marta prinesi nam iz kleti vina, in sicer iz velikega soda, tam v kotu. Toda ni potreba tebi, grem sam tudi lahko, kajne; le pojdi z menoj, imava oba opravek. Prinesi, prinesi, Marta, kaj za prigrizek, jaz pa grem v klet.»

Gospod zdravnik in hišina Marta sta odšla, Silvester in Suzana pa sta ostala v sobi.

kmetovalec, da ima pisec v prvi vrsti prav, ko trdi, da pride pridelovanje žita na velikih posestvih z vsemi naj-novejšimi pripomočki cenejše, kakor pa malim in srednjim kmetovalcem s staro obdelavo. V drugi vrsti, ko trdi, da imajo oni veliki posestniki z novejšimi pripomočki dvanajst- do petnajstkratni dohodek — v poštev jemljem rž in pšenico — pa mogoče pisec misli le one posestnike, kateri so tam v daljni Ameriki naredili iz kakega pragozda njive. Le ondi je mogoče doseči tak dohodek, a še to le v gotovih letih, ker se tudi tamkaj žitni dohodek krči in to tembolj, kolikor dalje časa se obdeluje tisti prostor, ki se dandanes zamore zadovoljiti s šest- do sedemkratnim dohodkom. Pri nas na Kranjskem ni moč dobiti pri navedenih vrstah žita petnajstkratnega žitnega dohodka z vsemi razpolagajočimi sredstvi. Kjerkoli mora kmetovalec svoje polje gnojiti, bodisi s hlevskim ali z umetnim gnojem, ga to drago stane. Vrhutega ne doseže dvanajst- do petnajstkratnega dohodka pri žitu, tudi veleposestnik ne. Vse drugače, cenejše pridelujejo žito na Ogerskem in v Slavoniji, nego pri nas. Ta sta namreč reki Donava in Sava nanesti v pradavnih časih vso od narave najbolj gnojno zemljo, iz naših krajev Sava, tam Donava, dol v nižave in tako nakopičile zaklade še za sedanjega poljedelca, kateri pa ne obdeluje ob enem vse zemlje, kar jo ima, ampak nekaj let jo obdeluje le polovico. Ko pusti svoj čas drugo polovico počivati, da mu more pozneje roditi brez gnojenja in glavnih stroškov, in tam doseže pet- do sedemkratni dohodek, seveda z veliko manjšimi troški kakor pri nas. Ako bi se dala zemlja tako izkoriščati, da bi nam dajalo žito petnajstkratni dohodek, to bi bilo koristno (lukrativno), in gotovo bi se tudi mali in srednji kmetje poslužili teh sredstev, da bi ta učinek dosegli, kar pa tudi veleposestva ne morejo. Za gorenjskega kmeta bi bilo velike važnosti, ako bi imel še kak postranski zaslužek, le potem bi mogel dobro izhajati. Vzemimo slučaj, da bi bila kje na Gorenjskem kaka cukrarna, kakoršnih je več na Češkem. To bi bilo posebno ugodno za kmetovalca. On bi imel s pridelovanjem pese veliko več dohodka, kakor pa s pridelovanjem žita. Morda mi bo kak teoretičen veščak ugovarjal proti upeljavi take cukrarne, češ, da Gorenjska nima sposobne zemlje za pri-

«Krasen vrt imate, gospica Suzana,» izpregovori doktor Silvester; «vidi se, da ima vaš vrt vrlo oskrbovalko.»

Suzana mu naglo odvrne in pravi: «Seveda imam veliko veselje z našim vrtom; a kaj je ta proti onim, ki ste jih videli na Dunaju. Tukaj se že moram s takim zadovoljiti. Toda kdaj ste me vendar videli na vrtu?»

«Skoro vsak dan, kar sem tukaj v Logu. Stanujem namreč v sosedni hiši, katero le vaš vrt loči od naše. In okna moje sobe so ravno na vaš vrt, kako bi vas torej ne videl?»

Med tem stopita gospod Kosovski in Marta v sobo ter položita prinesene reči na mizo.

«Veste kaj, oče,» oglasi se Suzana, «gospod doktor Silvester stanuje v sosedni hiši za našim vrtom.»

«Me prav veseli,» odgovori Kosovski, «čim bližje, tem bolje. — Prosim, sedaj se pa precej poslužite!»

«Na zdravje, gospod zdravnik, gospodična Suzana!»

«Na mnoga leta, gospod odvetnik!»

V naši veseli družini je čas hitro tekel. Slednjič zapustijo sobo, in gospod zdravnik hiti razkazovat svoje domovje.

delovanje pese, vendar moram trditi, da bi bilo to izvedljivo, ker gorenjski kmet je delaven in vztrajen, akoravno nima tako dobre zemlje, kakor drugod. Marsikaj se je že vpeljalo in izboljšalo za kmetijstvo od vlade in kmetijske družbe v živino- in svinjereji. Svinjereja je bila pred dobrimi petimi leti še popolnoma odvisna od tujih dežel, n. pr. od Hrvatske, Slavonije in Štajerske. Danes naredilo se je že toliko, da ne potrebujemo nobenega komada iz tujine uvaževati na Kranjsko, ker imamo domačih prašičev dosti. Želeti bi bilo, da bi se vse občine na Kranjskem obrnile do pristojnega mesta s prošnjo, da bi se uvoz tujih prašičev in goveje živine prepovedal. To je ravno trn, kateri kmetovalca zelo bode; prvič njegovo blago nima take cene, kakor bi jo lahko imelo, in drugič nam po tem uvozu zanesó vsakovrstne bolezni pri goveji živini in prašičih, katere posledice nas tarejo. Gorenjski kmet. (Opomba uredništva. Dopis nam je došel od kmetskega posestnika, kar znati, da slovenski kmetovalec dandanes potrebuje bolj premišljenih in poučnih sestavkov, nego je oni v «Narodnem gospodarju».)

Iz Podbrezja. Prosim, gospod urednik, dovolite tudi meni, da izrazim svoje mnenje glede pisave «Radovljica». Pred tridesetimi leti sem občeval z nekim Gorenjcem, ki je rad povdarjal, da je Radoljčan doma iz Radoljce. Nikoli ni izrekel besede «Radovljica». Tudi pozneje nisem čul, da bi kak gorenjsk rojak izrekel besedo «Radovljica». Izjema je le oni, ki si je to skovanko prilastil v šoli ali pa iz kakega časnika. Dosedaj mi ni še nobena šola dokazala, da je bolje pisati «Radovljica», nego pristno domače ime. Čul sem že večkrat «Rádoljca», torej naglas celo na prvem zlogu. Res čudno, odkod oni «v»? Je li ta «v» skoval kak Marko Pohlin? — Še nekaj. Bliža se pust. Radoljčanom svetujem, naj naredé «Pusta». Na hrbet naj mu napišejo velik «v» in na pustni dan naj ta «v» s pustom vred pokopljejo. Prorokujem — velik pogreb. Podbreški.

Z Gorenjskéga. Gospodu dopisniku, ki v četrti številki «Gorenjca» poprašuje, kako naj se piše ime mesta Radovljice, priporočam v premišljevanje in pouk prof. Levčevo razpravo v «Planinskem Vestniku» l. 1896., kjer na str. 75. temeljito dokaže, da je pravilna pisava «Radovljica». Učitelj. (Opomba uredništva. Bili smo prostor tema dvema dopisoma, da smo čuli oba zvona. Sicer pa mislimo, da je brezplodna vsaka nadaljna beseda o tem predmetu.)

«Pojdimo še na vrt, ravno se dela hlad, in v tem času sem prav rad na vrtu,» pravi zdravnik.

Vrt je bil res vzoren. Z belim peskom posute steze so se križale med ličnimi gredicami, na katerih so cvetele najlepše cvetlice. V senci košatih dreves pa je bila postavljena utica, v katero so se konečno vsedli naši znanci...

Luna je pošiljala svojo čarobno svitlobo, in zvezdice so migljale na modrem nebu, ko so se naši znanci posloviili drug od drugega.

«Srčna hvala, gospod zdravnik, in lahko noč — —»

«O prosim, gospod odvetnik! Na svidenje! Upam, da se v kratkem zopet zglasite pri nas. Saj ste tako blizu; samo en korak, pa ste tukaj. Torej lahko noč!»

Zdaj še pristopi gospica Suzana, poda gospodu Silvestru roko in zaupno pravi: «Glejte, da pridete prav pogosto k nam, kadar boste le imeli čas. Na svidenje!»

Kakor je bilo videti, je napravil ta obisk na Suzano prav ugoden vtis... Krepko mu je stisnila roko, pogledala mu v oči, na to pa zopet povescila svoje, in preletela jo je lahna rdečica, ki ji je prav dobro pristojala.

Na to so se razšli.

Se nadaljuje.

Z Dunaja. Podporno društvo za slovenske velikošolce na Dunaju se najiskrenejše zahvaljuje vsem blagim darovalcem in darovalcem, ki so ga blagovolili podpirati v zadnjih treh mesecih. Društvo je tekočega šolskega leta razdelilo: meseca listopada lanskega leta 44 velikošolcem 244 kron v denarju, 356 obednic, skupaj 422 kron, meseca grudna 46 velikošolcem 280 kron v denarju in 208 obednic, skupaj 384 kron, meseca prosinca letošnjega leta 38 velikošolcem 314 kron in 141 obednic, skupaj 384 kron 50 vin. V treh mesecih je društvo razdelilo 1190 kron 50 vinarjev. Društveni odbor iskreno prosi, da vsak po svoji moči daruje za bedne mlade rojake na dunajskih visokih solah. Darove bode hvaležno sprejemal društveni blagajnik g. dr. Kl. Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju I., Singerstr. 7.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Izvrševalni odbor narodne stranke je v svoji seji dne 8. t. m. sklenil izraziti zahvalo češkim članom spravnih konferenc na Dunaju za njih izjavo, s katero so vstopili v pravna pogajanja, in je načelnstvo sporočilo to zahvalo načelniku češkega kluba, poslancu dr. Englu, z naslednjim dopisom: Vaše blagorodje! Izvrševalni odbor narodne stranke na Kranjskem je v svoji seji dne 8. svečnā t. l. sklenil, izraziti Vam, zastopnikom čeških ljudskih strank, zahvalo za izjavo, katero ste podali, predno ste vstopili v pravna pogajanja. Slovenski narod je z velikim zadoščenjem vsprejel osobito Vašo zahtevo, da je jezikovno vprašanje urediti v vseh deželah, v katerih stanuje po več narodov. Ta dragoceni izraz slovanske vzajemnosti pozdravlja slovenski narod s trdno nado, da bodo zastopniki bratskega naroda češkega vedno vstrajali na tem stališču in zastavljali vse svoje moči v podporo slovenskemu narodu, da doseže jezikovno enakopravnost, ki mu je neizogibno potrebna za narodni obstanek. Obveščajoč Vaše blagorodje o tem sklepu, se usojam prositi, da ga blagovolite na znanje vzeti ter o tem obvestiti svoje češke tovariše pri spravnih konferencah. Beležim z odličnim spoštovanjem Vašemu blagorodju udani za izvrševalni odbor: dr. Bleiweis vitez Trsteniški.

Osebna vest. Občinski svet v Podkrajju je podelil našemu državnemu poslancu, g. dr. Andr. Ferjančiču, častno občanstvo in priznanje zaslug, katere si je pridobil za občino.

Umrla je v Kranju v sredo zvečer gospa Marija Pavšlar, rojena Jamnik, v starosti 73. let. — Danes so pokopali v Radovljici gospo Josipino Robleko, rojeno Kamen, soprogo župana in lekarja gospoda Robleka. N. v. m. p.!

Predpustne zabave. Danes zvečer napravi «Gorenjski Sokol» predpustno veselico. — Narodna čitalnica v Kranju priredi plesni venček v soboto dne 24. t. m. — Slovensko bralno društvo v Kranju pa bo imelo maskarado v nedeljo dne 25. svečnā t. l.

Velik požar je bil v ponedeljek dne 12. t. m. okrog 9. ure zvečer v Kranju. Vpepelil je del gospodarskih poslopij gospoda Mavrilija Mayerja, tukajšnjega pivovarinarja. Kako je nastal ogenj, še ni znano. Sum pa leti na nekega potepuha, ki se je večkrat klatil tam okrog. Gosp. Mavril Mayr je bil zavarovan za 2700 kron, škoda pa znaša okrog 12.000 kron. Gasilno društvo kranjsko je bilo takoj na licu mesta, vendar ni bilo mogoče ničesar rešiti in moglo je le ubraniti, da se ogenj ni razširil na sosednje predmete. Pri tem požaru se je zopet pokazalo, kako potreben je vodovod v Kranju.

Podoknico so priredili vtorek zvečer dijaki tukajšnje gimnazije g. dr. Valentinu Korunu k njegovemu imendnevu.

Radi ošpic med šolskimi otroci na Primskovem so zaprli ondoto šolo za štirinajst dni.

Na zabavnem večeru kranjskih mojstrov je po pokritju troškov ostalo čistega prebitka 50 kron, ki so se naložile v tukajšnji mestni hranilnici za uporabo snovanja mojstrske zadruge.

Na Primskovem pri Kranju so dobili novega župnika gospoda Karola Miklavčiča iz Trboj v kljub temu, da se je njegovemu prihodu protivil kranjski dekan gospod Anton Mežnarec.

S kamenjem napadli so fantje pri Cerkljah orožnika Franceta Ziherla, ki je imel nočno stražo med Dvorjami in Cerkljami. Dne 5. t. m. ob 1. uri ponoči je namreč naletel Ziherl na trumo fantov, ki so vpili in razgrajali. Tedaj jim je velel, naj se mirno razidejo in ne delajo nepokoja. Fantom seveda to ni šlo v glavo, temveč so jeli metati kamenje za njim. Orožnika je jeden fantov zadel v nogo. Ta jim je zagrozil, da bo rabil orožje, če ne bodo dali miru in se razšli. Med tem je dobil Ziherl pomoč iz Cerkljan v osebi orožnika Jakliča. To je fante nekoliko oplasil, da so jeli bežati, a od daleč so se posmehovali orožnikoma, tako da sta bila prisiljena teči za fanti. Posrečilo se jima je ujeti Franceta Štampiljarja, Franceta Labornika in Andreja Bobnarja. Ko je Jaklič uklepal Labornika, sunil ga je slednji s tako močjo v prsi, da je odletel proč, in tako se mu je mogel izmuzati. Šele s pomočjo doslega orožnika Perca se mu je posrečilo, ga zopet ujeti in ukleniti. Imenovane tri fante so izročili c. kr. sodišču v Kranju. Državno pravdnništvo pa je vložilo tožbo zaradi javnega nasilstva proti devetim fantom.

Požar. Dne 12. t. m. je nastal pri posestniku Andreju Jeriču v Stiški vasi, županija Cerklje, ogenj, ki je v kratkem času vpepelil hišo in gospodarsko poslopje. Jerič ima škode 2200 kron. Ogenj je najbrž zanetil štiriletni posestnikov sin, ki se je igral v shrambi za steljo, kjer je začelo goreti. Jerič je bil zavarovan za svoto 1200 kron.

Nevarnega tatu Petra Kalana iz Ševelj, občina Selee, so vjeli v Ljubljani.

Čudnega župnika imajo v Preski. Ta je neki svojim ovčicam «prepovedal» — plesati v letošnjem predpustu.

Veselico priredi bralno društvo na Bledu v nedeljo dne 18. t. m. v dvorani blejskega doma. Na sporedu je petje in vesela igra «Blaznica v prvem nadstropju». Spremljevanje glasovirja je prevzel gospod M. Guštin.

Občni zbor radovljiške podružnice slovenskega planinskega društva je bil v četrtek dne 15. t. m. v Lescah. — Železniško ministrstvo je podarilo temu društvu 200 kron za napravó in zaznamovanje potov. — Natančneje poročilo o občnem zboru smo dobili — žal — prepozno za to številko, priobčili pa ga bomo prihodnjč.

Napad. Vsem hribolazcem dobro znani vodnik in gostilničar po domače Šmere iz Mojstrane je bil pred kratkim težko ranjen. Nek nadležen fant, katerega je Šmere iz hiše peljal, ga je z nožem hudo ranil, vendar je upati, da Šmere kmalu okreva.

Vojaški nabori na Gorenjskem se bodo vršili po naslednjem redu: V Kamniku dne 20. in 21. sušca za sodni okraj Kamnik; na Prevojah dne 23. in 24. sušca za sodni okraj Brdo; v Radovljici dne 3., 4. in 5. malega travna za sodna okraja Radovljica in Kranjskagora; v Kranju dne 7., 8. in 9. malega travna za sodna okraja Kranj in Trzič; v Škofji Loki dne 10., 11. in 12. malega travna za sodni okraj Škofja Loka.

Sijajen koncert napravi pevsko društvo «Lira» v Kamniku jutri v nedeljo v prostorih narodne čitalnice v Kamniku. Iz prijaznosti sodeluje kamniski salonski orkester. Pri plesu svira kamniska mestna godba. Vstopnina za ude 40 vinarjev, za reude 80 vinarjev.

Na Kranjskem sploh.

Potrjena izvolitev. Cesar je potrdil izvolitev gospoda Jos. Kušarja predsednikom in Ant. Kleina podpredsednikom trgovinske in obrtne zbornice kranjske.

Tisoča slovenska predstava je bila dne 13. t. m. v deželnem gledališču v Ljubljani. Igrali so «Jamsko Ivanko», «Županovo Micko» in «Staro pesem». Gosp. Nolti kot starosta drame in opere je dobil lavorjev venec. Naše gledališče je odličien kulturnen zavod, pravo svetišče dramske umetnosti, in smemo biti nanj ponosni.

Blaž Ravnik, ki je umoril Žvana z Gorij, je bil na dan svojega godu pomiloščen v dosmrtno ječo. — V četrtek ob devetih ponoči je ušel iz svoje celice na Žabjaku v Ljubljani. Imel je namreč pilo, katero mu je baje prinesla njegova žena, in prepilil železno omrežje svoje celice, potem skočil na dvorišče, vzel ondi stoječo desko, jo pristavil k zidu in splezal na streho proti Hrenovi ulici. Dva mimogredoča trgovska pomočnika sta zapazila neko premikanje na strehi in takoj obvestila na straži stoječega vojaka, ki je poklical paznike. S pomočjo kleparja Albina Uraniča so našli skritega za nekim dimnikom — Blaža Ravnika. Prepeljali so ga menda danes v Gradiško.

Lanskega vina imajo — kakor se nam poroča iz krške okolice — še vinogradniki v bližini Krškega (Cesta), v fari Sv. Duh in na Studencu pri Krškem. Vino je iz starih in novih trt, in sicer belo, rdeče in črno. Cena mu je 36 do 46 kron hektoliter; kapljica je izborna, zatorej, Gorenjci, sezite po njej!

Na Štajerskem.

Pred celjsko poroto se je te dni vršila obravnava proti učitelju gospodu Fr. Gostinčarju, ki je o priliki izleta čeških in slovenskih visokošolcev v Celju v silobranu obstretil Josipa Polanca. Gospod Gostinčar je bil obsojen na mesec dni zopora in v plačilo 1880 kron ranjenemu napadalcu Polancu. Pri znanih ondodnih razmerah se temu nihče ne čudi.

«**Celjski Sokol**» priredi na pustno nedeljo dne 25. t. m. sokolsko maskarado v «Narodnem domu» v Celju.

Križem sveta.

Zavarovanje za slučaj bolezni je uvedlo ministrstvo za začasne in pomožne službe. Troške hoče plačati država.

Vse se draži! Nedavno se je podražilo železo, in govori se zopet, da se še podraži. — Papir se podraži za 10 odstotkov. Vzrok premogarska stavka! Tako se je govorilo dne 2. t. m. v Pragi pri shodu trgovcev s papirjem in izdelovalcev tistega.

Najnovejše vesti.

Celje 16. svečna. Ambrožič, urednik «Deutsche Wacht», je bil obsojen radi žaljenja gg. dr. Sernca, dr. Hrašoveca, učitelja Gostinčarja in 52 Sokolov na glôbo 200 kron.

Dunaj 16. svečna. Sekcija za Češko se je včeraj pozno v noč posvetovala o uredbi jezikovnega vprašanja pri avtonomnih oblastvih. Zjedinjenje se ni doseglo. Nemski delegatje so imeli posvetovanje v parlamentu, češke pa je povabil Körber k sebi. Pričakuje se važna izjava ministrskega predsednika glede češkega notranjega jezika pri državnih uradih.

Dunaj 17. svečna. Čehi so izjavili veleposestnikom, da želé ohranitev desnice, nadaljevali pa bodo opozicijo.

London 17. svečna. Kimberley osvobojen skoraj brez boja. Buri so rešili vse topove ter gredo v Blomfontain.

Prodajam razno blago iz china-srebra vsled pomanjkanja prostora pod kupno ceno. 41-1 Z velespoštovanjem H. Suttner, urar v Kranju.

Gospodarske stvari.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu prosincu 1900. leta je 184 strank vložilo 92.771 kron 11 vinarjev, 93 strank vzdignilo 46.072 kron 90 vinarjev, 18 strankam se je izplačalo posojil 32.900 kron, denarni promet 439.814 kron 50 vinarjev.

Telefon Dunaj-Reka so izročili prometu dne 13. t. m. Kdaj ga dobimo v Kranju?

Druga železniška zveza s Trstom. Po najnovjšem pregledu raznih prog, ki naj vežejo Dunaj s Trstom, bo železnica čez Ture dolga 101, čez Karavanke (Beljak-Jesenice) 38, čez Bohinj (Jesenice-Gorica) 99, Gorica-Trst 64 kilometrov. Poleg tega bi znašala proga Celovec-Jesenice (Karavanska železnica) 52 in Phyrn-železnica 48 kilometrov. Proga Solnograd-Trst bi obsegala 415 kilometrov, in sicer Solnograd-Bischofshofen 53, Bischofshofen-Schwarzach 14, čez Ture 101, Möllbrücken-Beljak 46, Beljak-Jesenice 38, Bohinj 99, Gorica-Trst 64 kilometrov.

Tedenski sejem v Kranju dne 5. t. m.

Prignalo se je 200 glav goveje živine, 1 tele, 35 prašičev. Pšenica 100 kilogramov 17 kron, proso 100 kilogramov 15 kron, oves 100 kilogramov 12 kron, krompir 100 kilogramov 4 krone 50 vinarjev, leča 100 kilogramov 21 kron, fižol 100 kilogramov 20 kron 50 vinarjev.

Loterijska srečka dne 10. svečna t. l.

Trst: 47 25 26 45 86

Anton Rakovec

tovarna usnja v Kranju

kupuje

sveže in suhe kože vsake vrste

po najvišji ceni.

39—1

Naznanilo.

Častiti duhovščini in slavnemu občinstvu si usojam javiti, da sem prevzel 2—3

zastopstvo c. kr. priv. vzaj. zavarovalnice
proti požaru v Gradcu

in prosim, da se blagovoli v zadevi zavarovanja
naše obračati.

Z velespoštovanjem

Ferdinand Hlebš

trgovec in posestnik na glavnem trgu
v Kranju.

V pretečenem letu so se izplačale naslednjim
posestnikom brez ovire polne zavarovalne svote:

Kopač Mariji na Mlaki . . .	800 kron
Boiki Janezu iz Poženika . . .	1500 »
Likozarju Fr. na Primskovem . . .	1200 »
Rehpergar Mariji na Klancu . . .	300 »
Trilarju Matiji iz Drulovka . . .	800 »

Listnica uredništva.

Gospod Bojmir v K.: Naznanite nam Vaše pravo ime, ker drugače ne moremo priobčiti poslanega spisa; to je običajno pri vseh uredniških listov, ker se na brezimne dopise ne ozirajo in jih po navadi devajo v — koš. — Gospodu «Mohorjanu» v K.: Poslano prejeli. Hvala! Vendar dopisa ne bomo priobčili dotlej, ko nam pošljete Vaše pravo ime.

V izložnem oknu gospoda Karola Floriana je razstavljena krasna slika Ljubljane, na katero opozarjamo ljubitelje lepih slik. Cena tri krone. Naročila sprejema knjigotržec Karol Florian v Kranju.

S tužnim srcem javljamo prežalostno vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo, našo iskreno ljubljeno dobro mater, oziroma staro mater in taščo, gospo 40

Marijo Pavšlar rojeno Jamnik

posestnico i. t. d.

po dolgi in mučni bolezni, prevideno s svetotajstvi za umirajoče, danes zvečer ob 8. uri, v 73. letu njene starosti, k sebi v boljše življenje poklicati.

Pogreb predrage rajnce bode v petek, dne 16. svečna, ob pol petih popoldne.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji župni cerkvi.

Nepozabljiva rajnce se priporoča v molitev in blag spomin.

Venci se na željo drage rajnce hvaležno odklanjajo.

V Kranju, dne 14. svečna 1900.

Tomo Pavšlar, veletržec in posestnik, sin. — **Marija, Antonija Pavšlar, Ivana Hubad**, rojena **Pavšlar, Josipina Pavšlar**, hčere. — **Jožef Hubad**, c. kr. gimnazijski ravnatelj, zet. — **Jelica Pavšlar**, rojena **Florian**, sinaha. — **Tomo Pavšlar, Jožef** in **Serafina Hubad**, vnuki. — **Elizabeta Pavšlar**, svakinja.

Prodajalnica ali skladišče (magacin)

oddá se takoj v najem.

Kje? pové iz prijaznosti upravnništvo «Gorenjca».

36—2

Zaloga „Belske kisle vode“

(Vellacher Sauerbrunnen)

pri **Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.**

1 zaboj (50 steklenic) 8 kron 50 vinarjev.

Istotam se sprejme tudi

29—3

učenc iz dobre hiše, ki je dovršil vsaj dve
srednji soli.

Primož Košnik

izdelovalec opeke iz cementa in zidarski mojster

v Britofu pri Kranju

izdeluje **opeko** iz cementa vsake vrste in barve, **strešnike**
in **tlak** ter se priporoča za mnogobrojna naročila. 25—3

